Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Ignacio Etxebarria Aranzabal

Eibar, Gipuzkoa (1945)



Aurkibidea

Biografia



Zintak

EIB-740

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2023-12-28
- **Iraupena**: 86 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

EIB-741

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2023-12-28
- **Iraupena**: 10 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

EIB-742

- **Proiektua**: Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2023-12-28
- **Iraupena**: 3 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Gaston Balerdi, Izaskun

Pasarteak

1. "Urredunak", Etxebarria sendiaren jatorria

- **Erref**: EIB-740/002
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 00:01:37. **Bukatu**: 00:05:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Blas Etxebarriaren aitona-amonak Markina-Etxebarritik etorri ziren Eibarrera. Urrea lantzen zutenez (trefilatu egiten zuten) "urredunak" bezala ziren ezagunak. 7 seme-alaba izan zituzten; Hilarion eta Gregorio, seme zaharrenek eta, honen semeek ondoren, jarraitu zioten familia negozioari damaskinatuaren gainbeherara arte. Txirio-kaleko 7.ean bizi ziren eta bertan jaio zen Blas Etxebarria. Atari berean bizi zen Toribio Etxebarria ezaguna ere. Lehengusu izateaz gain, lagunak ere bazirela dio Ignaciok.

2. Bizitza osoa Donostiako Bankuaren zuzendari gisa

- **Erref**: EIB-740/003
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:05:07. **Bukatu**: 00:07:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Merkataritza ikasketak egin zituen Blas Etxebarriak. Haiek amaituta, Orbean hasi zen lanean. 1920. urtean ordea, "Banco de San Sebastián" -ek Eibarren sukurtsala ireki nahi zuela eta, Orbeatarrekin harremanetan jarri ziren pertsona apropos baten bila. 1951. urtean hil zenera arte jardun zuen Blas Etxebarriak banketxean lanean. Garai hartako zuzendariek, erabakiak hartzeko garaian gaur egun dutena baino ahalmen handiagoa zutela kontatzen du.

3. Pablo Aranzabal armagina

- **Erref**: EIB-740/007
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:12:21. **Bukatu**: 00:14:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
1931n ezkondu ondoren, San Agustin kalean bizi izan ziren, aiton-amonen etxean. Pablo Aranzabal aitonak bertan zuen lantegia. Eskopetak egiten zituen baina, aurretik, errebolberrak egin zituen, batez ere I. Mundu Gerran. 1937ko apirileko bonbardaketan desagertu zen etxe hura. Ibarkurutze kalera joan ziren gero, Ignacio jaio zen etxera.

4. Blas Etxebarriaren hiletan herri osoa irten zen kalera

- **Erref**: EIB-740/010
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:17:28. **Bukatu**: 00:18:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Blas Etxebarriaren hileta oso jendetsua izan zela dio. Lehen, hilkutxa sorbaldetara eramaten zen eta, kasu honetan, El Cascotik elizaraino eta handik hilerrira eraman zuten herria atzetik zuela. Irudietan koroa asko ikusten dira. Chopinen piezak ere jo zituen musika bandak.

5. Nolakoa zen Blas Etxebarria

- **Erref**: EIB-740/011
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:18:36. **Bukatu**: 00:20:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Hiztuna zen Blas Etxebarria, jendartean ibili ohi zen beti; izan ere, bankuan egindako lanagatik, pertsonen eta enpresen egunerokotasunetik hurbil egotea egokitu zitzaion. Pilota zuen futbola baino nahiago. Gallastegi pilotari ezagunaren lagun handia izan zen. Pertsona on bat zen.

6. Maria Aranzabal, emakume aktiboa hainbat ekimenetan

- **Erref**: EIB-740/012
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:20:15. **Bukatu**: 00:22:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Ignazioren ama 95 urterekin hil zen. Gazte alargundu zen arren, familia aurrera atera ahal izan zuen Blas Etxebarriak El Cascon zuen parte-hartzeari esker. Oso aktiboa izan zen, eta Blas Etxebarriak bezala, elkarte eta ekimen askotan hartu zuen parte.

7. Erlijioa eta pentsamendu politikoa

- **Erref**: EIB-740/013
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:22:31. **Bukatu**: 00:23:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:
Oso erlijiosoak ziren Etxebarria -Aranzabal senar-emazteak. Bere lehengusu Toribio Etxebarria, Eibarko sozialista ezaguna baino eskuindarragoa zen Blas. Garai hartan, erlijioak eragin handia zuen ideologia politikoari zegokionean.

8. Toribio Etxebarriaren ihesaldia gerra zibilaren ondorioz

- **Erref**: EIB-740/014
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:23:36. **Bukatu**: 00:25:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Jarrera politikoak » Errepublikanoak

Laburpena:
Gerra Zibila hasi zenean, Toribio Etxebarria Madrilera eraman zuten Campsako zuzendari gisa. Madril frankisten eskuetan erori aurretik, Valentziara egin zuen ihes. Errepublikanoek Pradoko artelan garrantzitsuak eurekin Valentziara eraman zituztela kontatzen du Ignaciok. Valentziatik, Frantziara (Bartzelonatik igaro ote zen zalantza dauka) eta Frantziatik, Venezuelan erbesteratu zen azkenik Toribio. Urte asko behar izan zituen itzultzeko.

9. Eibarko Armeria Eskolaren aukera izateko zortea

- **Erref**: EIB-740/015
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:25:29. **Bukatu**: 00:27:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Unibertsitatea goi-klaseko familien esku bakarrik zegoela dio. Euskadin ez zegoen unibertsitaterik, eta Valladolideko unibertsitate-barrutiaren mende zeuden gainera. Ingeniari bikainak ezagutzen zituen, goi-mailako ikasketak egiteko gaitasun handia zutenak. Eibarrek Armeria Eskola izateko zortea izan zuen behintzat; mundu mailan oso enpresa lehiakorrak sortu dituzten pertsonak pasa dira bertatik.

10. Gerra-garaian ere, bankuak bere jarduerarekin jarraitu zuen

- **Erref**: EIB-740/017
- **Iraupena**: 0:03:30. **Hasi**: 00:31:47. **Bukatu**: 00:35:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Gerra garaian, gurasoak Ermua, Mallabia eta Elgeta artean egon ziren. Bai Errepublikari eta bai Nazionalei, Donostiako Bankuak bere jarduerarekin jarraitzea interesatzen zitzaien; beraz, Blas Etxeberriak lanean jarraitu zuen Eibar hartuta egon zen bitartean. Cadillac batean eramaten zuten batetik bestera.

11. Donostiako Bankuan nola hasi zen

- **Erref**: EIB-740/020
- **Iraupena**: 0:03:11. **Hasi**: 00:36:25. **Bukatu**: 00:39:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak

Laburpena:
Blas Etxebarria Orbea familiak gomendatuta hasi zen Donostiako Bankuan lanean. 1920tik 1951. urtera arte egon zen bertan. 25. urteurrenean,

zilarrezko pieza bat oparitu zioten langile guztien sinadurekin. Estazio kalean egon zen lehen sukurtsala; 40ko hamarkadaren hasieran, San Agustin kalera lekualdatu zen.

12. Eibarko sukurtsalaren antolaketa

- **Erref**: EIB-740/023
- **Iraupena**: 0:01:54. **Hasi**: 00:43:22. **Bukatu**: 00:45:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Bankuak 10 langile inguru izango zituela dauka gogoan. Uste du gizonezkoak izango zirela guztiak. Blasen bulego goialdean zegoen; harreman ona zuen langileekin.

13. Zergatik zen Blas Etxebarria hain ezaguna eta estimatua

- **Erref**: EIB-740/024
- **Iraupena**: 0:02:56. **Hasi**: 00:45:16. **Bukatu**: 00:48:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Blas Etxebarria pertsonaia ezaguna eta maitatua izan zen Eibarren, batez ere gerraostean, partikularrek eta enpresek behar zuten finantziazio ekonomikoa eman zielako, askotan erabaki arriskutsuak hartzera ere iritsi iritsi zelarik. Pertsona langile eta zintzoengan sinesten zuen. Hartutako erabakien erantzule bakarra izateak, momentu txarrak ere pasa arazi zizkiola kontatzen du Ignaciok. ALFAren une zailetan ere egon zen, are gehiago Toribio Venezuelara joan zenetik .

14. El Cascoren sorrera eta hastapenak armagintzak

- **Erref**: EIB-740/026
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:48:55. **Bukatu**: 00:52:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Olabe eta Solozabal, Orbeako bi langile ohik ekingo diote, 1920an, errebolberrak ekoiztuz El Cascoko aktibitateari. Nahiz eta izen ofiziala Olabe, Solozabal eta Cía. izan, El Casco bezala izan da ezaguna markaren irudiagatik. 1922an, bazkide kopurua handitu eta Blas Etxebarria sartu zen beste birekin batera. Garai hartakoa da lege-aldaketa garrantzitsua eta haren ondorioz, armagintzak krisi sakona izan zuen. Fabrikazio-prozesuan antzekotasunak

zeudenez, El Cascon grapagailuak eta, ondoren, datagailuak egiten hasi ziren aurrera irteteko.

15. Dibertsifikazioa: grapagailuak eta bestelako tresnak

- **Erref**: EIB-740/027
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:52:55. **Bukatu**: 00:54:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Grapagailu eta datagailuez gain, beste gailu batzuk ere egin zituzten. Hainbat grapagailu modelo desberdin fabrikatu ziren eta estilografikoak egiteko hitzarmenak ere egin zituzten beste enpresa batzuekin.

16. El Cascoren etxea eta lantegiaren eraikinez

- **Erref**: EIB-740/028
- **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 00:54:40. **Bukatu**: 00:57:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Ez du gogoratzen non kokatzen zen lehen fabrika. Egungo El Cascoko etxea, fabrikarekin batera, 1946. urtean inauguratu zela dio. Bonbardaketaren eraginez eraitsitako komentu baten gainean eraiki zen, Merkatu plazatik hurbil. El Cascoko etxea enpresaren jabeentzat eraiki zen; familia bakoitza zein solairutan. bizi zen kontatzen du.

17. Juanito Olaberen Arrateko zelaia

- **Erref**: EIB-740/029
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:57:39. **Bukatu**: 00:58:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
El Cascoren sortzaileetako bat izan zen Juanito Olabek eman zuen Arrate alboan dagoen zelaia eraikitzeko behar zen guztia. Arrate egunean autoen aparkatzea errazteko egin zuen. Haren izena darama zelaiak.

18. El Cascoko etxebizitzak eta bertako familiez

- **Erref**: EIB-740/030
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:58:53. **Bukatu**: 01:00:46

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
El Cascoko etxebizitzak oso handiak ziren, kalitatezko materialekin eginak. Trastelekuez gain, terraza handi bat ere bazuen non, igerileku moduko bat ere bazuten. Bost familiek oso harreman ona zuten.

19. El Cascoren ibilera: argi-ilunak

- **Erref**: EIB-740/031
- **Iraupena**: 0:03:31. **Hasi**: 01:00:46. **Bukatu**: 01:04:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
El Casco osatu zuten bost familien arteko harremana oso ona izan zen. Jose Mari Etxebarria, Ignazioren anaia, 1950eko hamarkadaren amaieran sartu zen lantegian ingeniaritza ikasketak bukatuta. Europako eta Afrikako hainbat herrialdetara egindako bidaiei buruzko pasadizoak kontatzen ditu. Krisi desberdinei irtenbidea emateko helburuarekin, merkatu berrien bila joaten zen atzerrira. Kartzelan estutasunen bat edo beste igaro zuen baina onik ateratzen zen dirua tarteko. Urterik oparoenak 50eko eta 60ko hamarkadetan bizi izan ziren, eskaera guztiak zerbitzatu ezinda ere ibili zirelarik.

20. Errebal 50eko hamarkadan

- **Erref**: EIB-740/032
- **Iraupena**: 0:03:23. **Hasi**: 01:04:17. **Bukatu**: 01:07:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Errebal, 50eko hamarkadan. Merkatu plazaren atzealdean astoak lotu eta karrozeriak aparkatzen ziren. Nafarrek hiru zaldi zituzten eta ukuiluak Aldatze aldean zeudela kontatzen du. Umetako oroitzapenak. Eguerdiko hamabietan, sirenak jotzen zuenean, langile guztiak lanetik ateratzen ziren. Arratsaldean berriz lanean hasi arte, ordu eta erdian egiten zutena kontatzen du. Gantxileroen (potina eramaten dutenen) garrantzia.

21. Haurtzaroko udak Elgetan

- **Erref**: EIB-740/035
- **Iraupena**: 0:03:37. **Hasi**: 01:11:27. **Bukatu**: 01:15:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Elgetako Ikatzerre baserrikoa zen Ignacioren aitona. Umetan, udak Elgetako Martintxo pentsioan pasatzen zituzten. Nolakoak izaten ziren kontatzen du. Sasoi hartan, uda urriaren 2an amaitzen zela dio, hilaren 1a diktaduraren hasiera aldarrikatzeko eguna zenez, eskolak hurrengo egunean hasten zirelako.

22. ALFArekin izan zuen konpromiso handia

- **Erref**: EIB-740/037
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 01:15:47. **Bukatu**: 01:18:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Blas Etxebarria ALFAko aholkulari ere izan zen. Toribio Etxebarria falta zela (Gerra Zibilean Madrilera joan behar izan zuen), lehendakariorde izatera iritsi zen. Bankuko lanarekin uztartzen zuen. ALFA estatuko lehen kooperatiba izan zen, mila langile baino gehiago zituen, pisu handikoa Eibarren; Blas Etxebarria oso arduradun eta inplikatua sentitzen zen bere funtzionamendu egokian.

23. Elgezua eskultoreak egindako Blas Etxebarriaren bi bustoak

- **Erref**: EIB-740/039
- **Iraupena**: 0:04:56. **Hasi**: 01:19:41. **Bukatu**: 01:24:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
1950eko hamarkadaren erdialdean Blas Etxebarriaren bi busto egin ziren. Aurkezpen-egunean 9-10 urte zituela gogoan dauka Ignaciok. ALFAren bulegoetako sarreran, Toribioren bustoa zegoen eta, langileen sarreran, Blas Etxebarriarena. Bigarren bustoa familiak gorde zuen etxean ama hil eta San Telmo museoari eman zion arte. Karlos Elgezua Eibarko eskultorearen lana ziren. ALFAren itxieraren ostean, bustoa familiara itzuli da eta honek Eibarko Udalari eman dio dohaintzan.

24. Ikastun gisa hastetik enpresaburu izatera

- **Erref**: EIB-741/002
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:00:30. **Bukatu**: 00:02:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Pablo Aranzabal (1869-1959) Elgetatik 10-12 urterekin iritsi zen Eibarrera. Ikastea eta bere kontura informatzea gustatzen zitzaion. Armaginaren lanbidea ikasi zuen. Hasieran errebolberrak egin zituen, eskopetak geroago. Eibarko enpresaburu oso aktiboa izan zen.

25. Gizon jantzia, langilea eta parte-hartzailea

- **Erref**: EIB-741/004
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:04:01. **Bukatu**: 00:04:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura

Laburpena:
Pablo Aranzabalek Eibarko Lore Jokoen antolaketan (1908) eta Eibarko Arte eta Industrien Erakusketan (1927) parte hartu zuen. Egunkariarekin, irratiarekin, Espasarekin... informazioa izatea eta ikastea gustatzen zitzaion.

26. San Agustin kaleko lantegiaz

- **Erref**: EIB-741/005
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:04:46. **Bukatu**: 00:07:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Pablo Aranzabalen tailerra Eibarko San Agustin kalean zegoen (argazki bat erakusten du). Gerra zibilean gogor bonbardatu zuten eta eremu osoa deseginda geratu zen, lantegia barne. Armak egiteko makineriaren zati bat Bilbon zegoen ordurako osaba Julio Anituarekin batera.Makinak zaindu eta berreskuratzeko joan zela dio.

27. Blas Etxebarria, aitari buruz

- **Erref**: EIB-742/003
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:01:17. **Bukatu**: 00:02:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Eibarko Txirio-kalen jaio zen Blas Etxebarria. Orbea lantegikoa izan zen bere lehen lana. Handik, Donostiako Bankura pasa zen. Bera izan zen lehenengo zuzendaria.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-07

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com